

Redegørelse for Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol

2014

Redegørelse for Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol 2014

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har i 2014 fortsat sit arbejde med regnskabskontrollen af de børsnoterede års-/delårsrapporter. Af denne redegørelse fremgår resultatet af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol for 2014, herunder resultatet af regnskabskontrollen af årsrapporterne for 2013, delårsrapporterne for 2014 og de sager fra tidligere år, der er afsluttet i 2014. I redegørelsen er endvidere vist den samlede status for regnskabskontrollen over en årrække. Sidst i redegørelsen er der redegjort for de fejl og overtrædelser, der er konstateret i forbindelse med regnskabskontrollen i 2014.

Det er Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen, der træffer afgørelse. Dog vil afgørelser, der er af væsentlig og/eller principiel betydning, blive forelagt Finanstilsynets bestyrelse. Bestyrelsen erstattede Det Finansielle Råd den 1. juli 2014, hvorfor sagerne blev forelagt Det Finansielle Råd frem til 1. juli.

1. Omfang og resultat af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol

Omfanget af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens arbejde i 2014 er illustreret i nedenstående tabel.

Tabel 1: Resultat af Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens arbejde i 2014

	Årsrapporter ¹	Delårsrapporter	Samlet
Udtaget til regnskabskontrol 2014	27	7	34
Omfattet af Asset Quality Review (AQR) ²	7	0	7
Sager overført fra 2013	4	3	7
Afsluttet i 2014	28	5	33
Uafsluttede sager overført til 2015	10	5	15

1) 2 udstederes årsrapport for 2014 er både udtaget til kontrol på baggrund af screening og anden risikovurdering samt som følge af Finanstilsynets deltagelse i Asset Quality Review (AQR).

2) Årsrapporter omfattet af AQR er anført særskilt, da såvel udvælgelsen som reaktionerne ikke følger den sædvanlige procedure for regnskabskontROLSager. Samtidig var der tale om en meget omfattende undersøgelse, der også omfattede regnskabsmæssige værdier, hvorfor det er fundet relevant at medtage dem her.

Som det fremgår af tabel 1, blev der i alt udtaget 34 sager til regnskabskontrol i 2014, herunder 27 årsrapporter for 2013 og 7 delårsrapporter for 2014. Endvidere var 7 årsrapporter omfattet af Finanstilsynets deltagelse i den europæiske Asset Quality Review (AQR), hvor Finanstilsynet gennemførte en omfattende vurdering af aktivkvaliteten pr. 31. december 2013 i 4 større koncerner omfattende 7 kreditinstitutter. I alt blev der i 2014 afsluttet 33 kontROLSager og der blev overført 15 uafsluttede sager til 2015.

56,4 pct. af de udtagne års- og delårsrapporter blev udtrukket på baggrund af en risikovurdering, 12,8 pct. var omfattet af AQR-undersøgelsen og dermed omfattet som følge af koncernernes størrelse, og 30,8 pct. af de udtagne års- og delårsrapporter blev udtrukket tilfældigt. 2 af de årsrapporter, der var omfattet af AQR undersøgelsen var også udtrukket ud fra en risikovurdering.

De års- og delårsrapporter, der blev udtrukket ud fra en risikovurdering, var hovedsageligt udvalgt ud fra en screening på baggrund af en række kriterier, der erfaringsmæssigt indikerer en forhøjet risiko for fejl.

Når 56,4 pct. af sagerne blev udtaget ud fra en sådan risikovurdering, var sandsynligheden for at finde fejl i disse sager større end for de sager, der blev udtrukket tilfældigt.

I 2014 var der 216 udstedere (heraf 77 finansielle). Da 1 udsteder fik kontrolleret både års- og delårsrapport, og 2 udsteders årsrapporter både blev udtaget til kontrol på baggrund af en risikovurdering og er omfattet af AQR-undersøgelsen, svarer det til, at 38 udstedere er blevet kontrolleret. Således fik 17,6 pct. af børsnoterede udstedere udtaget deres års- eller delårsrapport til kontrol, herunder AQR-undersøgelse, i 2014.

1.1 Resultat for året 2014

Nedenfor vises resultatet af regnskabskontrollen i de 27 sager, der blev påbegyndt i 2014 og er afsluttet¹ nu. Det er således et udtryk for regnskabskontrollen af årsrapporterne for 2013, herunder AQR-undersøgelsen, og delårsrapporterne for 2014 for de sager, der på nuværende tidspunkt er afsluttet.

Tabel 2: Resultat for året

	Årsrapporter for 2013	Delårsrapporter for 2014	Samlet
Udstedere medio 2014			216
Færdigkontrollerede rapporter	24	3	27
Fejl	2	1	3
Overtrædelser, uden betydning for investorernes beslutningstagen	2	1	3
Ingen fejl og overtrædelser (henlagt)	13 ¹	1	14
Omfattet af Asset quality review (AQR)	7	0	7

¹⁾ I 1 af årsrapporterne for 2013, der er afsluttet ved henlæggelse, er der ydet vejledning vedrørende regnskabsmæssige forhold.

I de sager, hvor der er konstateret fejl, fik 1 udsteder en påtale, da forholdet, som fejlen vedrørte, var ophørt. 1 udsteder fik et fremadrettet påbud som følge af omstændigheder, der indtrådte efterfølgende. 1 udsteder valgte at offentliggøre en ny delårsrapport, inden Finanstilsynet/Erhvervsstyrelsen afgjorde sagen. Sidstnævnte sag blev afsluttet med en påtale af forholdet.

¹ Det skal bemærkes, at hvis der ved en regnskabskontrol konstateres flere forhold, tæller forholdet alene med en gang i de følgende tabeller. Dette betyder, at hvis der fx både er konstateret en fejl og en overtrædelse, er det alene fejlen, der er med i statistikken.

Fejl er fravigelser fra reglerne, der vurderes at kunne have betydning for investorernes beslutningstagen. Overtrædelser er fravigelser af formelle oplysningskrav, hvor den sædvanlige væsentlighedsvurdering er vanskelig at anvende, men som umiddelbart ikke vurderes at kunne have betydning for investorernes beslutningstagen, og hvor virksomheden ikke fremadrettet kan fortsætte med fravigelsen.

I de sager, der indgik i AQR-undersøgelsen, blev der på baggrund af gennemgangen udsendt inspektionsrapporter til kreditinstitutterne indeholdende de påbud af solvensmæssig og regnskabsmæssig karakter, som gennemgangen gav anledning til.

1.2 Resultat af sager fra tidligere år

I 2014 blev der afsluttet 6 sager, der var overført fra 2013, herunder 4 årsrapporter for 2012 og 2 delårsrapporter for 2013, jf. tabel 1. Nedenstående tabel viser resultatet af sager, der blev overført fra tidligere år.

Tabel 3: Resultat af sager fra tidligere år

	Årsrapporter for 2012	Delårsrapporter for 2013	Samlet
Færdigkontrollerede rapporter	4	2	6
Fejl	2	1	3
Overtrædelser, uden betydning for investorenes beslutningstagen	1	1	2
Ingen fejl eller overtrædelser (henlagt)	1	0	1

I de sager, hvor der blev konstateret fejl, blev 1 udsteder påbudt at komme med korrigerende/supplerende information. 1 udsteder fik et fremadrettet påbud som følge af nært forestående årsrapport, og 1 udsteder fik et fremadrettet påbud som følge af, at der primært var tale om forhold af formel karakter.

1.3 Nuværende status

Ud fra ovenstående og tidligere års resultater er det muligt at vise det nuværende resultat af regnskabskontrollen fordelt på de enkelte regnskabsår. I tabellen fremgår den endelige opgørelse for delårsrapporterne for 2013, hele regnskabsåret 2012, herunder års- og delårsrapporter for 2012, og hele regnskabsåret 2011. Endvidere er den foreløbige status for kontrollen vedrørende årsrapporterne for 2013 og delårsrapporterne for 2014 vist.

Tabel 4: Samlet resultat for regnskabskontrollen

	Nuværende status for regnskabsåret				Årsrapporter for				Delårsrapporter for			
	(års- og delårsrapporter)											
	2014 ⁱ	2013 ⁱ	2012 ⁱⁱ	2011	2014	2013 ⁱ	2012 ⁱⁱ	2011	2014 ⁱ	2013 ⁱⁱ	2012	2011
Antal udstedere medio regnskabsåret	216	240	251	273	-	24	25	21	3	6	10	6
Antal færdigkontrollerede	3	30	35	27	-	24	25	21	3	6	10	6
Fejl	1	6	10	12	-	2	5	11	1	4	5	1
Overtrædelser, uden betydning for investorenes beslutningstagen	1	5	5	7	-	2	5	4	1	3	0	3
Ingen fejl og overtrædelser	1	14	24	8	-	13	19	6	1	1	5	2
Omfattet af Asset quality review (AQR)	0	7	0	0	-	7	0	0	0	0	0	0

ⁱ Fordelingen på de konstaterede forhold er for det pågældende år beregnet på baggrund af de i året afsluttede sager, dvs. det er foreløbige tal

ⁱⁱ I fordelingen på de konstaterede forhold for dette samt foregående år er indeholdt de sager, der var afsluttet ved redegørelsens udarbejdelse det pågældende år, samt de sager der først er afsluttet efter, at redegørelsen for det pågældende år var udarbejdet

2. Konstaterede fejl og overtrædelser

Af de afsluttede sager i 2014, hvori Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen traf afgørelse, blev der konstateret følgende fejl, herunder fejl hvortil der blev givet fremadrettet påbud:

- Aktiviteter, der var overdraget fra moder- til dattervirksomhed, var fejlagtigt ikke indregnet som ophørende aktiviteter i modervirksomheden
- Manglende oplysninger om, hvilke primære – og virksomhedsspecifikke – forudsætninger, der var lagt til grund i nedskrivningstest for goodwill
- Anvendelse af sammenligningstal for forkert balancedag i opgørelsen af finansiel stilling i delårsrapport
- Fejlagtig indregning af salg af udviklingsprojekt som nettoomsætning
- En række mindre fravigelser vedrørende primært oplysningskrav og beskrivelser som samlet blev anset for fejl
- Manglende egenkapital- og pengestrømsopgørelse i en delårsrapport

Herudover konstaterede Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen en række overtrædelser i 2014. Det vil sige forhold, der ikke umiddelbart blev vurderet at være af betydning for investorenes beslutningstagen, men som Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen vurderede, at udstederne ikke kunne fortsætte med, hvorfor der blev givet fremadrettede påbud om at rette forholdene i kommende finansiel rapportering.

Der var tale om følgende forhold:

- Ufyldestgørende oplysninger om de primære forudsætninger for nedskrivningstest
- Manglende oplysning om væsentlige individuelle immaterielle aktiver
- Ufuldstændige oplysninger om metode til opgørelse af dagsværdi for unoterede aktier
- Manglende præsentation af hver af de af virksomhedens kunder, der tegner sig for mere end 10 pct. af omsætningen separat og med angivelse af, hvilke segmenter omsætningen skulle henføres til
- Manglende oplysning i delårsrapporten for 1 halvår om en væsentlig nedskrivning på anlægsaktiver i 1. kvartal. Oplysningen var medtaget i delårsrapporten for 1. kvartal.
- Manglende sammendraget pengestrømsopgørelse i delårsrapport
- Sammendragne poster i resultatopgørelsen i delårsrapport var ikke sammendraget på samme måde som i seneste årsrapport
- Manglende oplysning om at virksomhedens revisor ikke har foretaget review af en delårsrapport

3. Asset Quality Review samt temaundersøgelse ved regnskabskontrollen i 2014

3.1 Asset Quality Review (AQR)

Undersøgelsens formål var at vurdere kvaliteten af de væsentligste aktiver, hvor der efter Finanstilsynets skøn var størst risiko for, at værdiansættelsen kunne være overvurderet (risikobaseret fokus). Vurderingen af aktivkvaliteten omfattede bl.a. følgende områder:

- Nedskrivninger (individuelle og gruppevise nedskrivninger) og solvensbehov vedrørende en række porteføljer af udlån til erhvervs- og privatkunder
- Konstatning af objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), ydelse af lempelige lånevilkår til svage kunder og kategorisering af misligholdte engagementer

- Værdiansættelse af fast ejendom stillet til sikkerhed for udlån

I forhold til de *individuelle nedskrivninger* konstaterede Finanstilsynet, at der i flere tilfælde ikke var konstateret OIV, eller at institutterne ikke havde indhentet ajourførte økonomiske oplysninger om svage kunder. Dette kan medføre, at der ikke konstateres OIV i tide, eller at nedskrivningsbehovet undervurderes. Såfremt et institut som følge af kundens økonomiske vanskeligheder yder lempeligere kreditvilkår, end instituttet ville have gjort, hvis kunden ikke var i økonomiske vanskeligheder, skal der altid konstateres OIV.

I forhold til aktivfinansiering konstaterede Finanstilsynet i flere tilfælde, at institutterne ikke anvendte den fremgangsmåde, der fremgår af punkt 42 i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen. Det fremgår heraf, at nedskrivningsberegninger for kundeforhold baseret på kundens aktiver alene skal tage højde for dagsværdien af sikkerhederne med fradrag af alle omkostninger i overensstemmelse med punkt 37 i bilag 10. Dette gælder også i de tilfælde, hvor sikkerhederne, f.eks. udløjningsejendomme, giver likviditetsoverskud, idet denne overskudslikviditet vil være indregnet i dagsværdien af ejendommene.

I forbindelse med vurderingen af institutternes *gruppevise nedskrivninger* vurderede Finanstilsynet blandt andet, om institutterne i tilstrækkelig grad havde taget højde for tidlige hændelser. Ved tidlige hændelser forstås forværringer eller forbedringer efter første indregning af udlånene, som institutternes modeller for gruppevise nedskrivninger endnu ikke har opfanget, da de bagvedliggende parametre (rating-karakterer eller parametre i en segmenteringsmodel) endnu ikke har ændret sig. Eksempler på tidlige hændelser, hvor institutterne skal vurdere, om hændelserne medfører et gruppevist nedskrivningsbehov, er udløb af afdragsfrihed og afskaffelse af mælkekvoter. I et enkelt tilfælde vurderede tilsynet, at et institut i utilstrækkelig grad havde taget højde for udløb af afdragsfrihed, idet instituttet alene vurderede de udlån, hvor afdragsfriheden udløb i 2014 og 2015.

Generelt vurderede Finanstilsynet, at dokumentationen og de overvejelser, som institutterne havde gjort sig vedrørende de tidlige hændelser, kunne forbedres.

Som følge af gennemgangen fandt Finanstilsynet også anledning til gøre opmærksom på, at alle individuelt vurderede engagementer, hvor der ikke var fundet behov for nedskrivning, skulle overføres til den gruppevise vurdering.

Vedrørende ejendomme konstaterede Finanstilsynet i flere tilfælde, at institutterne havde værdiansat ejendommene for højt, eller at der i nogen grad manglede informationer og beskrivelser af ejendommene til brug for vurderingen.

3.2 Oplysninger om måling af aktiver og forpligtelser til dagsværdi i niveau 3

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har på tematisk vis og som led i ESMA²s prioriteringer for gennemgang af årsrapporter (European Common Enforcement Priorities), set på oplysninger om niveau 3-aktiver, jævnfør IFRS 13.

Formålet med oplysningskravene i IFRS 13 er at gøre det muligt for en regnskabslæser at forstå de værdiansættelsesmetoder og de input, der anvendes ved måling af dagsværdi,

² ESMA – European Securities and Markets Authority.

samt at forstå, hvordan dagsværdimålinger, der i væsentlig grad er baseret på ikke-observerbare input (niveau 3), påvirker resultat eller anden totalindkomst

I IFRS 13 er der krav om oplysning om, i hvilket niveau i dagsværdihierarkiet de forskellige dagsværdimålinger er indplaceret, uanset om det er indregnede eller noteoplyste beløb. Jo flere ikke-observerbare data, der indgår i målingen af dagsværdi, jo vigtigere er det for en regnskabsbruger, at de tilhørende usikkerheder er klart oplyst.

Med henvisning til IFRS 13 skal der bl.a. gives oplysninger om værdiansættelsesprocessen for aktiver og forpligtelser i niveau 3, herunder en uddybende beskrivelse af følsomheden overfor ændringer i de ikke-observerbare input, hvis en ændring heri kan medføre en væsentlig anderledes værdi af dagsværdimålingen af niveau 3 aktiver og passiver, en beskrivelse af, hvordan alternative rimelige antagelser om ikke-observerbare input vil påvirke dagsværdien af aktiver og passiver i niveau 3, med mere. Opremsningen er ikke udtømmende.

Sagt med andre ord kræver standarden en beskrivelse af de politikker og processer, der er anvendt, herunder hvilke forudsætninger om usikkerheder og risici, der tages højde for, når et institut fastsætter sin værdiansættelsespraksis og metoder.

Der skal derfor med henvisning hertil gives konkrete, specifikke, fuldstændige og klare oplysninger om, hvad virksomheden rent faktisk gør i forbindelse med anvendte prisfastsættelsesmetoder og de forudsætninger og usikkerheder, der knytter sig til værdiansættelse med niveau 3-input.

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har i 2014 observeret, at der var stor spredning i den tilgang, virksomhederne valgte i beskrivelsen af både værdiansættelsesprocedurer og de tilhørende følsomhedsoplysninger. Særligt de lidt mindre virksomheder gav i højere grad generelle betragtninger om deres niveau 3 aktiver og værdiansættelsen heraf. Men det er Finanstilsynets og Erhvervsstyrelsens opfattelse, at der for mange virksomheder, uanset størrelse, er plads til forbedringer på dette område. Dette gælder også i forhold til at foretage en korrekt kategorisering, så det sikres, at aktiver, der måles til dagsværdi, der i væsentlig grad er baseret på ikke-observerbare input placeres i niveau 3.

Selvom ovenstående oplysningskrav alene gælder for de virksomheder, der aflægger regnskab efter IFRS, vil Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen opfordre øvrige virksomheder til ligeledes at give relevante oplysninger om aktiver og forpligtelser til dagsværdi i niveau 3.

3.3 Nedskrivningstest af ikke-finansielle aktiver

Finanstilsynet og Erhvervsstyrelsen har også på tematisk vis som led i ESMA's prioriteringer for gennemgang af årsrapporter set på nedskrivningstest af ikke-finansielle aktiver, herunder goodwill. Som led heri har styrelserne også set på de oplysninger, der skal gives om nedskrivningstesten, herunder beskrivelsen af de anvendte forudsætninger.

Det er i flere tilfælde konstateret, at der ikke er givet tilstrækkelige oplysninger om de forudsætninger, der er lagt til grund for nedskrivningstesten af goodwill. Herudover er det i

nogle tilfælde konstateret, at oplysningerne er generiske, og at virksomhedernes beskrivelse formentlig kunne anvendes af de fleste andre virksomheder.

Det forhold, at virksomheden har foretaget en nedskrivning eller omvendt har vurderet, at der ikke er behov for at fortage nedskrivning, er ikke et argument for, at væsentlige oplysninger om de anvendte forudsætninger i nedskrivningstesten kan udelades eller tilbageholdes.

Dette betyder, at uanset om nedskrivningstesten viser en væsentligt højere værdi end den bogførte, kan de af IFRS krævede oplysninger ikke udelades. Årsagen til den store forskel kan jo netop være, at ledelsen har et meget optimistisk syn på fremtiden.

I relation til virksomhedernes arbejde med nedskrivningstest af goodwill, er det i flere tilfælde konstateret, at virksomhederne har givet korrekt oplysning om de forhold, som specifikt kræves oplyst, nemlig budgetperiode og vækst i terminalperiode, men at diskonteringsrenten oplyses efter skat. Oplysningen om diskonteringsrenten skal være før skat. Virksomhederne må dog gerne tillige oplyse diskonteringsrenten efter skat.

IAS 36 indeholder ikke et ubetinget krav om, at der skal oplyses om, hvordan diskonteringsrenten er beregnet, eller hvordan væksten i terminalperioden er fremkommet. Det er dog styrelsernes opfattelse, at disse oplysninger kan være relevante for regnskabsbrugeren, da det kan lette sammenligningen over årene.

4. Yderligere information

Der har i 2014 ikke været indbragt regnskabskontROLSager for Erhvervsankenævnet. I 1 sag, indbragt i tidligere år, stadfæstede Erhvervsankenævnet Erhvervsstyrelsens afgørelse om berigtigelse af en årsrapport.

Væsentlige og principielle afgørelser, der er afgjort i 2014, er offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside, <https://www.finanstilsynet.dk/da/Regler-og-praksis/Reaktioner.aspx>.

Som følge af § 2, stk. 2, i bekendtgørelse om finansielle virksomheders pligt til at offentliggøre Finanstilsynets vurdering af virksomheden, har Finanstilsynet i de sager, hvor der er givet en påtale til en finansiell virksomhed, offentliggjort en redegørelse på hjemmesiden, <https://www.finanstilsynet.dk/da/Tal-og-fakta/Vurderinger-af-finansielle-virksomheder.aspx>. Redegørelsen er endvidere offentliggjort af parten på partens hjemmeside.